

دانش ارتباطات و جنگ روانی

در سال‌های ۱۹۴۵ تا ۱۹۶۰

نویسنده

کریستوفر سیمپسون

مترجم

محمد معاریان

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه: سیمپسون، کریستوفر / Simpson, Christopher

عنوان و نام پدیدآور: دانش ارتباطات و جنگ روانی، در سال‌های ۱۹۴۵ تا ۱۹۶۰ / نویسنده کریستوفر سیمپسون؛ مترجم محمد معماریان

مشخصات نشر: تهران: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات، ۱۳۹۳.

مشخصات ظاهری: ۲۷۲ص.

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۱۸-۸۵-۷ / ۱۳۰۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: Science of Coereion: Communication Reasarch and Psychological Warfare 1945-1960، عنوان اصلی:

موضوع	جنگ روانی	شناسه افزوده	معماریان، محمد، ۱۳۶۰ - مترجم
موضوع	ارتباط -- ایالات متحده -- تحقیق	شناسه افزوده	پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات
موضوع	جنگ سرد	رده‌بندی کنگره	۱۳۹۳ / ۹۷۶ UB۷۷۶
موضوع	ایالات متحده -- سیاست نظامی	رده‌بندی دیویی	۲۵۵/۳۲۳۲-۹۷۳
		شماره کتابشناسی ملی	۳۴۵۵۹۵۹

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

دانش ارتباطات و جنگ روانی، در سال‌های ۱۹۴۵ تا ۱۹۶۰

ناشر: پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

نویسنده: کریستوفر سیمپسون

مترجم: محمد معماریان

ویراستار ادبی: هوشنگ رضایی

طراح جلد: سیده‌راضیه یاسینی

صفحه‌آرا: حسین آذری

تویت چاپ: اول - اردیبهشت ۱۳۹۳

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۸۱۸-۸۵-۷

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

قیمت: ۱۳۰۰۰۰ ریال

چاپخانه: زیتون

همه حقوق این اثر برای پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات محفوظ است!

در صورت تخلف، پیگرد قانونی دارد.

نشانی: تهران، پایین‌تر از میدان ولی‌عصر (مجمع)، خیابان دمشق، شماره ۹، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

صندوق پستی ۶۴۷۲ - ۱۴۱۵۵ تلفن: ۸۸۹۱۹۱۷۷ / دورنگار: ۸۸۹۹۳۰۷۶ Email: nashr@ricac.ac.ir

اثر حاضر ترجمه کتابی است که در پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات

و با نظارت محمد حسین ساعی انجام شده است.

فهرست مطالب

۷	 سخن ناشر
۹	 مقدمه مترجم
۱۱	 فصل اول - تعریف جنگ روانی
۳۱	 فصل دوم - جنگ جهانی و نخستین پژوهش‌های پیشرفته در حوزه ارتباطات
۵۹	 فصل سوم - دانشمندان علوم اجتماعی، سهم کلانی دارند
۷۷	 فصل چهارم - حامیان دانشگاهی
۹۳	 فصل پنجم - پاس‌گاه‌های دولت
۱۱۳	 فصل ششم - «قلعه و خندق» در کارزارهای مدرن
۱۵۹	 فصل هفتم - درونی‌سازی و اعمال سرمشق سلطه
۱۸۱	 فصل هشتم - میراث جنگ روانی
۱۹۹	 پیوست - فهرست دکتر استوارت داد از مقاله‌های مرتبط با طرح ریور (۱۹۵۸)
۲۰۳	 مقاله کتاب‌شناسی
۲۱۸	 پی‌نوشت‌ها

سخن ناشر

بی‌شک بالاترین و والاترین عنصری که در موجودیت هر جامعه دخالت اساسی دارد، فرهنگ آن جامعه است. اساساً فرهنگ هر جامعه، هویت و موجودیت آن جامعه را تشکیل می‌دهد و با انحراف فرهنگ، هرچند جامعه از بعدهای اقتصادی، سیاسی، صنعتی و نظامی قدرتمند و قوی باشد ولی پوچ و میان نمی‌است. اگر فرهنگ جامعه‌ای وابسته و مرتزق از فرهنگ غرب باشد، ناچار دیگر ابعاد آن جامعه به جانب مخالف گرایش پیدا می‌کند و بالاخره در آن مستهلک می‌شود و موجودیت خود را در تمام ابعاد از دست می‌دهد (امام خمینی^(۴)، صحیفه نور، ج ۱۵: ۱۶)

رشد و توسعه اقتصادی و یا سیاسی بدون توجه به ارزش‌های والای فرهنگی می‌تواند موجبات سستی و اعوجاج در اصول اعتقادی و ملی جامعه را فراهم آورد. پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات با انجام تحقیقات و پروژه‌های پژوهشی و نیز برگزاری نشست‌های علمی با اصحاب علم و فرهنگ و ارائه نتایج حاصل در قالب «گزارش پژوهش» و یا «کتاب»، تلاش خود را مصروف گسترش ارزش‌های اصیل فرهنگی می‌کند. امید است با بهره‌گیری از توان علمی پژوهشگران، بتوان گام مؤثری در برنامه‌ریزی جامع توسعه کشور برداشت.

اثر حاضر، ترجمه کتابی است با عنوان دانش ارتباطات و جنگ روانی در سال‌های ۱۹۴۵ تا ۱۹۶۰ نوشته کریستوفر سیمپسون که محمد معاریان در پژوهشگاه هنر رسانه پژوهشگاه ترجمه کرده است.

یادآوری می‌شود، مطالب مندرج در کتاب حاضر لزوماً منعکس‌کننده دیدگاه‌های پژوهشگاه

نیست.

مقدمه مترجم

معرفت در بستری اجتماعی شکل می‌گیرد که نه تنها مولد بخشی از پرسش‌های بشر است، بلکه بر سمت‌وسوی دانش‌پژوهی وی نیز اثر می‌گذارد. بر همین منوال، شکل‌گیری و توسعه بسیاری از شاخه‌های علوم انسانی نیز کمابیش متأثر از تحولات سیاسی و اجتماعی دوران خود بوده است و بیش از یک‌قرن تلاش نظام‌مند در جامعه‌شناسی معرفت اساساً به دنبال یافتن همین خطوط ربط‌هایی است که علم را به زمینه اجتماعی ظهور آن پیوند می‌دهد.

علوم ارتباطات اجتماعی نیز به مثابه یک حوزه نوپا که در قرن بیستم شکل رسمی به خود گرفت، از این قاعده مستثنی نیست. از قضا خاستگاه این علم در قالب رسمی‌اش با یکی از تلخ‌ترین تجربه‌های بشری، یعنی جنگ، پیوندی تنگاتنگ داشته است. جنگ جهانی دوم (و پس از آن، جنگ سرد) نقشی کلیدی در توسعه این علم و شکل‌دهی به جهت‌گیری‌های اولیه آن بازی کرده است. در آن دوران، در یک سوی میز، حاکمان،

سیاستمداران و گروه‌های ذی‌نفوذی نشسته بودند که ضمن دسترسی به منابع مادی و غیرمادی فراوان، پرسش‌هایی کلیدی در باب ارتباطات به‌مثابه یک ابزار کارآمد در نزاع بر سر قدرت سیاسی داشتند و در سوی دیگر، گروه‌هایی از دانشمندان قرار می‌گرفتند که به دلایل مختلف مایل بودند تخصص علمی خود را به‌کار بگیرند تا ضمن یافتن پاسخ آن پرسش‌ها، مرزهای دانش را نیز پیش ببرند. بدین ترتیب، نوزاد ارتباطات از دل این همکاری زاده شد.

این کتاب بررسی مفصل و مستندی در مورد آن دسته از پیوندهای سیاسی - آکادمیک است که تکامل مطالعات ارتباطات را در نیمه قرن بیستم در آمریکا هدایت کرده‌اند. نویسنده، با تلاشی تحسین‌برانگیز و قلمی جذاب، تکه‌های مختلف این پازل را در کنار هم می‌چیند تا بعدی دیگر از این علم را به علاقه‌مندان نشان دهد و علل دوام آن پیوندها و میراث آن در حوزه علوم ارتباطات را ردیابی کند.

از همین رو، پژوهشگاه فرهنگ، هنر و ارتباطات تصمیم به ترجمه و انتشار این اثر گرفت. امیدوارم که این کار بتواند نقشی مفید در پیش‌برد درک دانش پژوهان از علوم ارتباطات ایفا کند.

محمد معماریان

بهار ۱۳۹۳